

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU RELATII CU PARLAMENTUL

B-dul Primăverii nr. 22, sector 1, București. Tel: 0213143400 int.3000, Email: departamentul.parlament@gov.ro

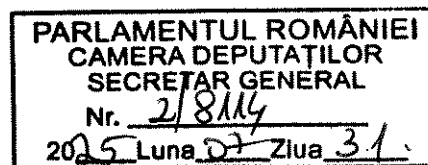
Nr. 6088/2025

28-07-2025

Către: **DOAMNA IOANA BRAN - VOINEA**
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 24 iulie 2025

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Proiectul de Lege pentru modificarea art. 1391 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil (Bp. 212/2025, L. 188/2025);*
2. *Proiectul de Lege pentru modificarea art. 18 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 140/2021 privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri (Bp. 130/2025, Plx. 222/2025);*
3. *Propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare (Bp. 83/2024, Plx. 281/2024);*
4. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155 din 21 noiembrie 2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân (Bp. 132/2025, Plx. 206/2025);*
5. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare (Bp. 138/2025, Plx. 220/2025);*
6. *Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 199/2023 a învățământului superior (Bp. 505/2024, Plx. 670/2024);*
7. *Propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor (Bp. 55/2025, Plx. 169/2025);*
8. *Propunerea legislativă privind completarea art. 37, alineatul (1) al Ordonanței de Urgență nr. 195 din 12 decembrie 2002 publicată în Monitorul Oficial al României nr. 958/28 decembrie 2002 (Bp. 674/2023, Plx. 113/2024);*
9. *Propunerea legislativă pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (Bp. 108/2025, Plx. 204/2024);*
10. *Propunerea legislativă pentru completarea Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000 (Bp. 149/2025, Plx. 227/2025);*
11. *Propunerea legislativă pentru deconspirarea rudelor lucrătorilor Securității care ocupă demnități sau funcții publice (Plx. 186/2025);*
12. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare (Plx. 95/2025);*

13. Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (Plx. 121/2025).

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de domnul senator SOS Clement Sava împreună cu un grup de parlamentari SOS (Plx. 95/2025).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se:

- eliminarea caracterului general obligatoriu al hotărârilor Curții Constituționale;
- reglementarea căii de atac a recursului împotriva hotărârilor Curții Constituționale;
- modificarea procedurii de numire a judecătorilor Curții Constituționale;
- eliminarea competenței Curții Constituționale de a soluționa contestațiile cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, precum și a celor cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală în condițiile legii;
- suplimentarea titularilor cererii de constatare a existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României;

- modificarea procedurii de reținere, arestare, percheziționare și trimitere în judecată a judecătorilor Curții Constituționale
- introducerea posibilității revocării judecătorilor Curții Constituționale din funcție la cererea a două treimi din numărul total al senatorilor și deputaților.

II. Observații

1. În ceea ce privește art. I pct. 2 din inițiativa legislativă, cu referire la completarea art. 11 din *Legea nr. 47/1992*, cu un nou alineat, alin. (3¹), reținem că măsura preconizată are ca efect eliminarea caracterului general obligatoriu și a puterii numai pentru viitor a hotărârilor Curții Constituționale.

În acest sens, semnalăm că dispozițiile constituționale nu nominalizează hotărârile ca acte ale Curții Constituționale, ci fac trimitere doar la decizii.

Totodată, art. 147 alin. (4) din Constituție stabilește că deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

În schimb, dispozițiile art. 11 din *Legea nr. 47/1992* nominalizează și hotărârea ca act al Curții Constituționale. Conform acestor dispoziții, Curtea Constituțională se pronunță prin decizie în exercitarea atribuțiilor de la art. 146 lit. a)-e) și lit. k) din Constituție și prin hotărâre în exercitarea atribuțiilor de la art. 146 lit. f), g), i) și j) din *Constituție*.

În acest context, apreciem că clasificarea actelor stabilită la nivel infraconstituțional nu afectează regimul juridic stabilit la nivel constituțional în privința actelor Curții Constituționale.

Sub acest aspect, este relevantă și statuarea Curții Constituționale din *Hotărârea nr. 66/2019*¹, prin care Curtea a reținut că, prin reglementarea atribuției de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui, cuprinsă în art. 146 lit. f) din Constituție, „*legiuitorul constituant nu a dorit înlăturarea controlului de constituționalitate a actelor normative care privesc domeniul alegerilor pentru Președintele României, ci conferirea în sarcina Curții Constituționale a atribuției de verificare a legalității operațiunilor electorale realizate, îmbinând, astfel,*

¹ privind contestația formulată împotriva Deciziei Biroului Electoral Central nr. 32/D din 27 septembrie 2019 privind aplicarea prevederilor art. 17 alin. (1) lit. c) teza întâi din *Legea nr. 370/2004* pentru alegerea Președintelui României

în cadrul competenței aceleiași autorități publice, atât controlul de constituționalitate, cât și pe cel de legalitate propriu-zis, efectele actului jurisdicțional al Curții Constituționale astfel pronunțat subsumându-se art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție”.

Având în vedere aceste considerente, apreciem că eliminarea caracterului general obligatoriu și al puterii numai pe viitor al hotărârilor Curții Constituționale poate prezenta *vicii de neconstituționalitate* în raport de art. 1 alin. (5) coroborat cu art. 147 alin. (4) din Constituție.

2. În privința art. I pct. 2 din inițiativa legislativă, cu privire la completarea art.11 din *Legea nr.47/1992* cu un nou alineat, alin. (3²), menționăm că măsura preconizată instituie o cale de atac împotriva hotărârilor Curții Constituționale pronunțate în exercitarea atribuțiilor prevăzute de art. 146 lit. f), g), i) și j) din Constituție.

Soluția legislativă poate înfrânge rolul constituțional al instanței supreme, instituit de dispozițiile art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție, precum și *principiul separației și echilibrului puterilor în stat*, prevăzut de dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (4) coroborate cu cele ale art. 142 și 146, privind rolul constituțional al Curții Constituționale, în condițiile în care prevederile criticate transformă Înalta Curte de Casație și Justiție din instanță prin care se realizează justiția și care asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, în autoritate de jurisdicție constituțională. Exercitarea rolului constituțional al instanței supreme nu presupune că instanța supremă se poate substitui Curții Constituționale.

În acest sens, reținem că, potrivit jurisprudenței instanței constituționale², *„rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției este înscris în art. 1 alin. (3) al Legii nr. 47/1992, iar pentru a-i asigura acest rol Curtea Constituțională este definită de lege ca unica autoritate de jurisdicție constituțională în România, independentă față de orice altă autoritate publică și supunându-se numai Constituției și legii sale organice”*. În continuare, Curtea Constituțională a statuat că competența sa *„nu poate fi contestată de nicio autoritate publică, ea fiind singura în drept să hotărască asupra competenței sale, potrivit art. 144 din Constituție”*.

² A se vedea Decizia nr. 1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate

Totodată, în privința raportului dintre deciziile Curții Constituționale și deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curtea Constituțională a constatat că situația „pune în evidență încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) din care se desprinde principiul securității juridice, ale art. 1 alin. (4) referitoare la principiul separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale, ale art. 126 alin. (3) privind rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora "Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției" și ale art. 147 alin. (1) și (4) referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale.

În condițiile existenței unor decizii contrare - dar, deopotrivă, obligatorii pentru instanțele de judecată - pronunțate de Curtea Constituțională, pe de o parte, și de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, se pune problema distincțiilor dintre efectele juridice ale deciziilor celor două instanțe, precum și a temeiului de drept care fundamentează preeminența uneia sau alteia dintre deciziile contrare. Problema este cu atât mai sensibilă, cu cât ambele categorii de decizii sunt obligatorii pentru instanțele de judecată, și anume decizia Curții Constituționale, în temeiul art. 147 alin. (4) din Constituție, respectiv cea a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 414⁵ alin. (4) din Codul de procedură penală.

Această problemă a fost deja supusă analizei Curții Constituționale, cu prilejul obiecției de neconstituționalitate soluționate prin Decizia nr. 2 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 23 februarie 2012, cu privire la dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii. Cu acest prilej, Curtea a reținut că „dispozițiile art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004, modificată, care reglementează ca abatere disciplinară «nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii», [...] dau expresie și eficiență prevederilor art. 126 alin. (3), respectiv celor ale art. 147 alin. (4) din Constituție". Totodată, Curtea a constatat că „ambele categorii de decizii [...] dau expresie unei competențe specifice, strict prevăzute de lege. Prin urmare, [...], respectarea lor nu împiedică exercitarea competențelor legale ale instanțelor de judecată.

Cu alte cuvinte, competența diferită a celor două instanțe, stabilită de legiuitorul constituant și dezvoltată prin norme infraconstituționale,

elimină posibilitatea soluțiilor contradictorii și asigură respectarea, deopotrivă, a deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională în exercitarea controlului de constituționalitate și de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii.

Astfel, potrivit art. 142 alin. (1) din Constituție, „Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției”, atribuțiile sale fiind prevăzute de art. 146 din Legea fundamentală. În temeiul art. 147 alin. (4) teza a doua din Constituție, „De la data publicării, deciziile [Curții Constituționale] sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”. Textul constituțional citat nu distinge nici în funcție de tipurile de decizii pe care Curtea Constituțională le pronunță, nici în funcție de conținutul acestor decizii, ceea ce conduce la concluzia că toate deciziile acestei Curți, în întregul lor, sunt general obligatorii. Curtea Constituțională s-a pronunțat în acest sens, de exemplu, prin Decizia nr. 847 din 8 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 605 din 14 august 2008, prin care a reținut că “decizia de constatare a neconstituționalității face parte din ordinea juridică normativă, prin efectul acesteia prevederea neconstituțională încetându-și aplicarea pentru viitor”. Tot astfel, prin Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, s-a reținut că „puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta”. Curtea a mai statuat, de exemplu, prin Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, că „atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept. În consecință, atât Parlamentul, cât și Guvernul, respectiv autoritățile și instituțiile publice urmează, în aplicarea legii criticate, să respecte cele stabilite de Curtea Constituțională în considerentele și dispozitivul prezentei decizii”.

În ceea ce privește competența înaltei Curți de Casație și Justiție, care se reflectă în reglementarea infraconstituțională a recursului în interesul legii, aceasta este prevăzută de art. 126 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia „Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale”. Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 838

din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009, că „în exercitarea atribuției prevăzute de art. 126 alin. (3) din Constituție, Înalta Curte de Casație și Justiție are obligația de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, cu respectarea principiului fundamental al separației și echilibrului puterilor, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României. Înalta Curte de Casație și Justiție nu are competența constituțională să instituie, să modifice sau să abroge norme juridice cu putere de lege ori să efectueze controlul de constituționalitate al acestora”. Așadar, competența Înaltei Curți de Casație și Justiție privind soluționarea recursului în interesul legii este dublu circumstanțiată - numai cu privire la „interpretarea și aplicarea unitară a legii” și numai cu privire la „celelalte instanțe judecătorești”.

Curtea Constituțională decide asupra constituționalității legilor, în timp ce Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul recursului în interesul legii, decide asupra modului de interpretare și aplicare a conținutului normelor juridice. Pe de altă parte, prin efectele produse, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, inclusiv pentru legiuitor, în timp ce deciziile pronunțate pe calea recursului în interesul legii se adresează judecătorului de la instanțele judecătorești.

Ca urmare, față de textul constituțional de referință al art. 126 alin. (3), sintagma „dezlegarea dată problemelor de drept judecate”, cuprinsă în art. 414⁵ alin. 4 din Codul de procedură penală, pe de o parte, nu poate privi decât interpretarea și aplicarea unitară a conținutului dispozițiilor legale, cu sensul de acte normative, iar nu și a deciziilor Curții Constituționale și a efectelor pe care acestea le produc, și, pe de altă parte, nu poate privi decât interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești, iar nu și de către Curtea Constituțională, care este o autoritate distinctă de sistemul judecătoresc. Altfel spus, numai în aceste condiții „dezlegarea dată problemelor de drept judecate” poate fi obligatorie, pentru că numai în aceste condiții poate exista o compatibilitate cu normele constituționale. Orice altă interpretare este în contradicție cu prevederile art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție, deoarece lipsește de efecte deciziile Curții Constituționale, determinând ca recursul în interesul legii să fie transformat, cu încălcarea Constituției, într-o formă de control al actelor Curții Constituționale”.

În plus, prin *Hotărârea nr. 2/2024*, Curtea Constituțională a reținut, cu referire la atribuția prevăzută de art. 146 lit. f) din Constituție, că *„revine în mod exclusiv Curții Constituționale competența de a verifica dacă în exercitarea dreptului politic de a fi ales în funcția de Președinte al României candidatura îndeplinește toate condițiile de eligibilitate rezultate din Constituție”*.

De asemenea, Curtea a reținut, în jurisprudența sa³, că *„interpretarea noțiunilor și conceptelor constituționale, determinarea sferei și limitelor drepturilor și libertăților fundamentale sau explicitarea organizării și funcționării în cadrul raporturilor de drept constituțional a autorităților statului, precum și aplicarea directă a Constituției țin de competența exclusivă a Curții Constituționale”*.

Prin urmare, stabilirea competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție de soluționare a recursurilor împotriva hotărârilor Curții Constituționale poate prezenta *vicii de neconstituționalitate* din perspectiva dispozițiilor art.1 alin. (4) și art.126 coroborat cu dispozițiile art.142 și art.146 din Constituție.

3. Referitor la art. I pct. 3 din inițiativa legislativă, semnalăm că măsura preconizată modifică procedura de numire a judecătorilor Curții Constituționale, prin instituirea unui mecanism de recrutare, ca o condiție prealabilă numirii.

În acest sens, reținem că dispozițiile constituționale⁴ stabilesc că judecătorii Curții Constituționale sunt numiți de Camera Deputaților, de Senat și de Președintele României, aspect care constituie o *„garanție a independenței acestora și a exercitării cu imparțialitate a atribuțiilor ce le revin conform legii fundamentale”*⁵.

Totodată, condițiile pe care judecătorii constituționali trebuie să le îndeplinească sunt cuprinse în art. 143 din Constituție, care prevăd că *„judecătorii Curții Constituționale trebuie să aibă pregătire juridică superioară, înaltă competență profesională și o vechime de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior”*.

Din aceste dispoziții constituționale rezultă că judecătorii constituționali trebuie să îndeplinească următoarele trei condiții

³ privind cîntestarea înregistrării candidaturii doamnei Diana Iovanovici-Șoșoacă la alegerile pentru Președintele României din anul 2024

⁴ Potrivit art.142 alin. (3) din legea fundamentală, „trei judecători sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României”

⁵Decizia nr.459/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (1) raportate la art. 2 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, paragraful 39;

cumulative: pregătire juridică superioară, cel puțin 18 ani vechime în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior și înaltă competență profesională.

Or, aprecierea cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute de *Legea fundamentală* aparține autorității abilitate să facă numirea, sens în care Curtea Constituțională⁶ a arătat că „dacă în privința primelor două condiții (pregătire juridică superioară și vechimea de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior), verificarea are la bază date concrete, obiective, susceptibile a fi supuse unui control judecătoresc al instanțelor de drept comun sau al Curții Constituționale, în ceea ce privește cea de-a treia condiție (înalta competență profesională), aceasta implică evaluarea și decizia exclusivă a autorităților abilitate de Constituție să facă numirea, în temeiul unor aprecieri proprii”.

Curtea Constituțională a reținut că „marja de apreciere a Președintelui României, a Senatului și a Camerei Deputaților în exercitarea atribuției de a numi judecătorii constituționali nu este limitată la verificarea aspectelor de legalitate pe care le presupune îndeplinirea condițiilor obiective, cuantificabile (legea stabilind în ceea ce privește rangul studiilor și al vechimii juridice nivelul minimal al condițiilor pe care persoana numită trebuie să le respecte), ci vizează și aspecte de oportunitate, autoritățile competente având libertate absolută, în acest caz, de a alege o anumită persoană apreciată a întruni condiția "înaltei competențe profesionale”.

În continuare, a precizat că „decizia de numire în funcția de demnitate publică aparține în exclusivitate titularilor prevăzuți de Constituție și implică o apreciere subiectivă, întemeiată pe informațiile care sunt evaluate în mod personal, de către fiecare deputat sau senator, prin acordarea votului în cadrul deciziei colective a fiecărei Camere a Parlamentului, respectiv de către Președintele României, care manifestă o opțiune personală, în cadrul unei decizii individuale. Odată adoptate aceste decizii, opțiunea fiecărui for decident este asumată în plan instituțional și politic, răspunderea pentru alegerea realizată fiind circumscrisă acestui cadru”.

Rezultă că, în ceea ce privește îndeplinirea condiției înaltei competențe profesionale, nici instanțele judecătorești și nici Curtea Constituțională nu au vreo competență de control și cenzură.

⁶ Decizia nr. 459/2014, paragraful 38;

Prin urmare, modificarea legislativă preconizată aduce atingere atribuțiilor constituționale proprii ale celor două Camere ale Parlamentului, respectiv a Președintelui României, aspect contrar art. 1 alin. (4) din Constituție referitoare la *principiul separației puterilor în stat*, precum și dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție care consacră *principiul supremației Constituției*.

4. Referitor la art. I pct. 4 din inițiativa legislativă, semnalăm că măsura preconizată elimină din atribuțiile Curții Constituționale competența de a soluționa contestațiile cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, precum și cele cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală în condițiile legii.

În raport de aceste modificări, apreciem că este aplicabilă *Hotărârea nr. 66/2019*, prin care Curtea a reținut că atribuția prevăzută de art. 146 lit. f) din Constituție „*nu se limitează numai la ipotezele reglementate la art. 38 din Legea nr.47/1992, respectiv soluționarea contestațiilor cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, precum și a celor cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală. O atare concluzie se desprinde din faptul că formularea generală cuprinsă în Constituție nu poate fi limitată la două situații punctuale descrise în Legea nr.47/1992. Din contră, art. 38 din Legea nr.47/1992 reglementează două ipoteze expressis verbis în care este angajată, în mod obligatoriu, competența Curții Constituționale, fără a exclude competența sa derivată din însuși textul Constituției*”.

Astfel, considerăm că măsura ce vizează preluarea competenței Curții Constituționale de a soluționa contestațiile cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, precum și cele cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală în condițiile legii și conferirea acesteia către Autoritatea Electorală Permanentă este susceptibilă să aducă atingere dispozițiilor constituționale ale art. 146 lit. f) din Constituție, care conferă Curții Constituționale atribuția de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României, atribuție care privește controlul criteriilor constituționale pentru îndeplinirea funcției de Președinte al României.

Rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției, precum și dispozițiile art. 146 lit. f) din Constituție consacră competența exclusivă a Curții Constituționale în ceea ce privește atribuția vizând soluționarea contestațiilor ce au ca obiect înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor pentru alegerea ca Președinte al României, precum și pe cea de a dispune anularea alegerilor pentru Președintele României, în condițiile prevăzute de lege.

Totodată, potrivit art. 142 alin. (1) din Constituție, Curtea Constituțională este „*garantul supremației Constituției*”. Prin *Hotărârea nr. 2/2024*⁷, Curtea Constituțională a constatat că legiuitorul constituant originar a reglementat în mod expres atribuția instanței de contencios constituțional de a veghea la respectarea procedurii de alegere a Președintelui României. O asemenea opțiune constituțională, coroborată cu rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției, demonstrează faptul că, în cadrul acestei atribuții, Curtea verifică atât legalitatea candidaturii din perspectiva *Legii nr. 370/2004*, cât și constituționalitatea sa. Astfel, Curtea a statuat că „*Prin reglementarea acestei atribuții în sarcina Curții Constituționale, și nu a instanțelor judecătorești, legiuitorul constituant nu a dorit înlăturarea controlului de constituționalitate a actelor normative care privesc domeniul alegerilor pentru Președintele României, ci conferirea în sarcina Curții Constituționale a atribuției de verificare a legalității operațiunilor electorale realizate, îmbinând, astfel, în cadrul competenței aceleiași autorități publice, atât controlul de constituționalitate, cât și pe cel de legalitate propriu-zis, efectele actului jurisdicțional al Curții Constituționale astfel pronunțat subsumându-se art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție*”.

Așadar, din considerentele reținute în *Hotărârea nr. 2/2024* rezultă că doar Curtea Constituțională, iar nu instanțele judecătorești sau alte autorități publice, are recunoscută competența de soluționare a contestațiilor ce au ca obiect înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor pentru alegerea ca Președinte al României, în acest cadru verificând dacă, în exercitarea dreptului politic de a fi ales în funcția de Președinte al României, candidatura unei persoane îndeplinește condițiile de formă și fond prevăzute de Constituție și *Legea nr. 370/2004* (controlul de legalitate propriu-zis, precum și controlul de constituționalitate a

⁷ Considerentele 52-55

candidaturii pe care numai Curtea Constituțională are competența de a-l exercita).

Totodată, apreciem că sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, considerentele Deciziei nr. 738/2012, prin care Curtea Constituțională a reținut că „o componentă importantă a statului român o reprezintă justiția constituțională, înfăptuită de Curtea Constituțională, autoritate publică politico-jurisdicțională care se situează în afara sferei puterii legislative, executive sau judecătorești, rolul său fiind acela de a asigura supremația Constituției, ca Lege fundamentală a statului de drept. Astfel, potrivit art. 142 alin. (1) din Constituția României: "Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției." Supremația Legii fundamentale este așadar de esență exigențelor statului de drept, reprezentând totodată o realitate juridică ce implică consecințe și garanții. Între consecințe se enumeră deosebiriile dintre Constituție și legi și, nu în ultimul rând, compatibilitatea întregului drept cu Constituția, iar între garanții se regăsește controlul constituționalității.

Controlul de constituționalitate, în ansamblul său, și, integrat acestuia, controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului care pun în discuție valori și principii constituționale nu constituie numai o garanție juridică fundamentală a supremației Constituției. El reprezintă un mijloc pentru a conferi Curții Constituționale o competență de natură să asigure eficient separația și echilibrul puterilor într-un stat democratic.

În consecință, prin Decizia nr. 727 din 9 iulie 2012, Curtea a constatat neconstituționalitatea soluției legislative care excludea de la controlul de constituționalitate hotărârile Parlamentului care afectează valori și principii constituționale, cuprinse în Legea pentru modificarea alin. (1) al art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și în articolul unic al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 38/2012 pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, întrucât aceasta știrbește autoritatea Curții Constituționale, instituție fundamentală a statului, și înfrânge astfel principiile statului de drept”.

Având în vedere aceste aspecte și ținând seama de caracterul obligatoriu al jurisprudenței redată, eliminarea competenței Curții Constituționale de a soluționa contestațiile privind înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor creează premisele unor vicii de neconstituționalitate din perspectiva art. 1 alin. (5) care consacră principiul supremației Constituției, coroborat cu art. 146 lit. f) și art. 142 din Constituție, care consacră competența Curții Constituționale.

5. În privința art. I pct.5 din inițiativa legislativă, reținem că modificarea propusă vizează art.44 alin. (2) și (4) din *Legea nr.47/1992*, sub aspectul autorităților ce pot sesiza Curtea Constituțională în procedura de constatarea vacanței funcției de președinte al României.

Considerăm că soluția normativă actuală - ce recunoaște calitatea de subiect ce poate formula cererea în discuție președinților celor două Camere ale Parlamentului și președintelui interimar care exercită atribuțiile Președintelui României în perioada cât acesta este suspendat din funcție - evidențiază lipsa de oportunitate a modificărilor propuse, care, în esență, vizează preluarea soluțiilor din cuprinsul art. 145 lit. a) - c) din Constituție, în sensul de a se conferi calitatea de titular al cererii respective unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.

Astfel, semnalăm că propunerea analizată este de natură a imprima un caracter politic pregnant procedurii de sesizare a Curții Constituționale pentru constatarea vacanței funcției de președinte al României.

Or, sub acest aspect, arătăm faptul că, în jurisprudența sa, instanța de contencios constituțional a reținut că statutul juridic al președinților celor două Camere ale Parlamentului impune, în exercitarea atribuțiilor specifice funcției respective, neutralitate politică din partea acestora, neutralitate politică și imparțialitate cu atât mai necesare în cazul președintelui interimar care exercită atribuțiile Președintelui României în perioada cât acesta este suspendat din funcție: *„Președintele Senatului, în exercitarea funcției, este neutru din punct de vedere politic, întrucât nu reprezintă poziția politică și interesele unui partid politic, ci reprezintă Senatul în integralitatea sa. Potrivit art. 39 alin. (1) din Regulamentul Senatului, președintele Senatului are, între alte atribuții ce decurg din calitatea sa de membru al Biroului permanent, următoarele: convoacă Senatul în sesiuni ordinare și extraordinare; conduce lucrările Senatului și asigură respectarea programului orar și a ordinii de zi; acordă cuvântul, moderează discuțiile, sintetizează problemele supuse dezbaterii, stabilește ordinea votării, explică semnificația votului și anunță rezultatul votului; asigură menținerea ordinii în timpul dezbaterilor și respectarea Constituției și a Regulamentului Senatului; reprezintă Senatul în relațiile cu Președintele României, Camera Deputaților, Guvernul României, Curtea Constituțională, precum și cu alte autorități și instituții interne ori internaționale.*

Deosebit de aceste atribuții, președintele Senatului îndeplinește unele competențe de ordin constituțional și legal, dintre care, în soluționarea prezentei cauze, Curtea le menționează pe următoarele: în

conformitate cu art. 89 alin. (1) din Constituție, președintele Senatului, împreună cu președintele Camerei Deputaților și liderii grupurilor parlamentare, este consultat de Președintele României la dizolvarea Parlamentului; potrivit art. 98 alin. (1) din Constituție, asigură interimatul funcției de Președinte al României; potrivit art. 146 lit. a), b), c) și e) din Constituție sesizează Curtea Constituțională în vederea exercitării controlului constituționalității legilor înainte de promulgare, al tratatelor sau altor acorduri internaționale și al Regulamentului Senatului, precum și pentru soluționarea unor conflicte juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice⁸”.

„În calitate de membru al Biroului permanent, în exercitarea funcției, Președintele Camerei Deputaților este neutru din punct de vedere politic, întrucât nu reprezintă poziția politică și interesele unui partid politic, ci reprezintă Camera Deputaților în integralitatea sa. Potrivit art. 31 din Regulamentul Camerei Deputaților, președintele are, între alte atribuții ce decurg din calitatea sa de membru al Biroului permanent, următoarele: reprezintă Camera și interesele ei, inclusiv pe plan internațional, convoacă Camera în sesiuni ordinare sau extraordinare, prezidează lucrările în plen, acordă cuvântul, moderează discuțiile, sintetizează problemele supuse dezbaterii, asigură menținerea ordinii în timpul dezbaterilor și respectarea Regulamentului, proclamă rezultatul votului și prezidează lucrările Biroului permanent. Deosebit de aceste atribuții, președintele Camerei Deputaților îndeplinește unele competențe de ordin constituțional și legal, dintre care, în soluționarea prezentei cauze, Curtea le menționează pe următoarele: este consultat, alături de președintele Senatului, împreună cu liderii grupurilor parlamentare, de către Președintele României la dizolvarea Parlamentului; poate sesiza Curtea Constituțională în condițiile prevăzute de art. 146 lit. a), b), c) și e) din Constituție; participă la consultările politice organizate de Președintele României; primește sau participă la depunerea jurământului de către unele persoane cu funcții de demnitate publică”. Decizia nr. 602/2005¹⁰.

„În calitate de membru al Biroului permanent, în exercitarea funcției, Președintele Camerei Deputaților este neutru din punct de vedere politic, întrucât nu reprezintă poziția politică și interesele unui partid politic, ci reprezintă Camera Deputaților în integralitatea sa. Potrivit

⁸ Decizia nr. 601/2005 privind constituționalitatea dispozițiilor art. 4 alin. (5), art. 12 alin. (1), art. 30 alin. (1) și (2), art. 31, art. 32 alin. (1), art. 38 alin. (1), art. 121 alin. (1) și ale art. 170 alin. (2) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea nr. 28 din 24 octombrie 2005

art. 31 din Regulamentul Camerei Deputaților, președintele are, între alte atribuții ce decurg din calitatea sa de membru al Biroului permanent, următoarele: reprezintă Camera și interesele ei, inclusiv pe plan internațional, convoacă Camera în sesiuni ordinare sau extraordinare, prezidează lucrările în plen, acordă cuvântul, moderează discuțiile, sintetizează problemele supuse dezbaterii, asigură menținerea ordinii în timpul dezbaterilor și respectarea Regulamentului, proclamă rezultatul votului și prezidează lucrările Biroului permanent. Deosebit de aceste atribuții, președintele Camerei Deputaților îndeplinește unele competențe de ordin constituțional și legal, dintre care, în soluționarea prezentei cauze, Curtea le menționează pe următoarele: este consultat, alături de președintele Senatului, împreună cu liderii grupurilor parlamentare, de către Președintele României la dizolvarea Parlamentului; poate sesiza Curtea Constituțională în condițiile prevăzute de art. 146 lit. a), b), c) și e) din Constituție; participă la consultările politice organizate de Președintele României; primește sau participă la depunerea jurământului de către unele persoane cu funcții de demnitate publică”.

6. În privința art. I pct. 6 din inițiativa legislativă, semnalăm că modificarea preconizată stabilește încuviințarea măsurilor care fac obiectul inviolabilității în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție și atribuie calitatea de titular al cererii de încuviințare a acestor măsuri procesuale Avocatului Poporului și Parlamentului României, prin cererea formulată de 50 deputați sau 25 senatori.

Din perspectiva titularilor cererii de încuviințare a măsurilor procesuale prevăzute de art. 66 alin. (1) din *Legea nr. 47/1992*, apreciem că inițiativa legislativă poate aduce atingere regimului separației puterilor publice, întrucât Parlamentul, care reprezintă autoritatea legislativă, iar Avocatul Poporului, în calitate de autoritate autonomă și independentă, dobândesc o atribuție decizională în activitatea judiciară a Ministerului Public, parte componentă a autorității judecătorești.

În acest sens, Curtea Constituțională a reținut, prin *Decizia nr. 136/2018*, în analiza obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 1 din *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*, că opțiunea legiuitorului de a stabili Ministerul Justiției ca titular al dreptului de a cere urmărirea penală, reținerea, arestarea, percheziționarea sau trimiterea în judecată a judecătorilor Curții Constituționale, „golește de conținut competența constituțională a Ministerului Public și conferă

ministrului justiției, parte componentă a puterii executive, o atribuție discreționară de apreciere cu privire la conținutul sesizării formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și justiție”.

În continuare, Curtea a reținut că „respectând principiul separației puterilor în stat, până în prezent, legiuitorul a stabilit relație directă între organul de urmărire penală (Ministerul Public și autoritatea publică competentă să dispună încuviințarea măsurilor care fac obiectul inviolabilității aferente fiecărei funcții publice. Introducerea unei terțe autorități în procedura de ridicare a imunității, care nu are nicio competență cu privire la aspectele de natură procesual penală cercetate și sesizate, contravine nu numai prerogativelor constituționale ale Ministerului Public și, implicit, principiului separației puterilor în stat, dar, prin consecințele pe care dreptul de veto pe care ministrul justiției îl poate exercita potrivit legii, deturneză însăși instituția imunității. Astfel, dacă scopul creării unei protecții speciale a unor funcții publice este acela de a împiedica eventualele presiuni sau abuzuri ce s-ar comite împotriva persoanei care ocupă funcția publică, iar nu de a împiedica cercetarea penală, desfășurată cu respectarea prevederilor legale, împotriva unor persoane suspectate că au săvârșit fapte penale, intervenția în procedura ridicării imunității a ministrului justiției, care printr-o evaluare subiectivă și netransparentă, este susceptibilă de a opri procesul penal (în cazul urmăririi penale sau trimiterii în judecată) sau a modifica desfășurarea sa (în cazul măsurilor preventive), pervertește finalitatea protecției pe care legea o pune în beneficiul funcției publice. Și acest lucru este posibil întrucât nu autoritatea competentă de a decide cu privire la încuviințarea ridicării imunității (plenul Curții Constituționale) este cea care hotărăște încuviințarea sau respingerea cererii de încuviințare, ci ministrul justiției, care decide dacă va înainta sau nu cererea către plenul Curții, efectuând, în mod indirect, o cenzură cu privire la obiectul cererii. Or, această intervenție nu poate fi calificată drept o garanție procedurală pentru judecătorul constituțional, ci, așa cum arată și autorii sesizării, „ca un mijloc de control și intervenție politică în gestionarea răspunderii juridice a judecătorilor Curții, precum și o interferență nedorită în procedurile penale care ar privi un judecător al Curții. Ministrului justiției nu i se pot transmite prerogative care să îi permită să interfereze și să cenzureze soluțiile dispuse de procurori sau să îi creeze premise noi pentru exercitarea oricărei forme de presiune politică asupra judecătorilor Curții“. Prin urmare, Curtea consideră că sesizarea procurorului general

al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind încuviințarea unor măsuri procesuale împotriva unui judecător al Curții Constituționale trebuie să se adreseze direct Curții Constituționale”.

Ținând cont de modificarea propusă de art. I pct. 6, apreciem că considerentele reținute de Curtea Constituțională redactate sunt aplicabile și în raport de măsura preconizată, motiv pentru care soluția propusă poate crea *vicii de neconstituționalitate* în raport de art. 1 alin. (4) și art. 131 alin. (1) și (3) din Constituție.

7. În privința art. I pct. 7 din inițiativa legislativă, semnalăm că modificarea preconizată instituie un nou caz de încetare a mandatului de judecător al Curții Constituționale, respectiv revocarea la cerere a două treimi din numărul total al senatorilor și deputaților.

Semnalăm că soluția legislativă aduce atingere *principiului inamovibilității judecătorilor* Curții Constituționale, prevăzut de art. 145 din Constituție, dar și *principiului separației și echilibrului puterilor în stat*, prevăzut de dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (4).

Principiul inamovibilității reprezintă o garanție a independenței judecătorilor constituționali și impune ca judecătorul să poată rămâne în funcție până la expirarea mandatului. Această garanție asigură protecția judecătorilor constituționali pentru exercitarea mandatului în deplină autonomie și prin protejarea de intervenții sau de presiuni exterioare.

De asemenea, Curtea Constituțională a reținut⁹ că „*principiul inamovibilității este acea stare de drept care, în garantarea independenței judecătorilor, îi apără de riscul de a fi demisi, destituiți sau retrogradați din funcție fără temei legitim ori mutați la alte instanțe, prin delegare, detașare sau chiar prin promovare, fără consimțământul lor (Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005)*”, respectiv că „*principiul inamovibilității îl apără pe judecător cu privire la a nu fi transferat, mutat, înlocuit, retrogradat sau destituit din funcție în mod aleatoriu/șicanator/după bunul plac la reprezentanților autorităților executive, legiuitoare sau judiciare*”.

Deși inamovibilitatea nu este absolută și poate face obiectul unor excepții, este necesar ca orice atingere adusă inamovibilității să fie justificată de motive legitime și imperative.

⁹ Decizia nr. 520/2022 referitoare la obiecțiile de neconstituționalitate privind Legea privind statutul judecătorilor și procurorilor, în ansamblul său, și ale dispozițiilor art. 17 alin. (5), art. 21 alin. (4), art. 22, art. 25, art. 26 alin. (1), art. 33 alin. (1), art. 43 alin. (2), art. 45 alin. (1), art. 59 alin. (3) și (4), art. 63 alin. (1), art. 75 alin. (5), art. 88 alin. (2), art. 89, art. 114, art. 115, art. 117 alin. (6), art. 121 alin. (4), art. 128, art. 132, art. 133, art. 135, art. 139-141, art. 143 alin. (2), art. 145-149, art. 150, art. 160 alin. (6), art. 167, art. 169 alin. (8), art. 172 alin. (8), art. 188 alin. (4), art. 206, art. 228 alin. (5)-(7), art. 234 alin. (2), art. 235 alin. (2), art. 269 alin. (16), art. 271, art. 273 alin. (1) lit. c) și d), art. 275 alin. (1), (3) și (6), art. 277 alin. (6), art. 278 alin. (2), art. 279, art. 283, art. 284 alin. (5), art. 289 alin. (2), art. 290 din aceeași lege și ale anexei nr. 1 pct. B art. 2 lit. b) la aceasta

Cu toate acestea, inițiativa legislativă analizată, respectiv posibilitatea Parlamentului de a revoca mandatul judecătorilor Curții Constituționale este discreționară, nu este justificată de niciun motiv legitim și imperativ, nu este încadrată de niciun criteriu obiectiv sau verificabil și nici nu trebuie motivată.

În consecință, aceste aspecte sunt de natură să creeze un risc de utilizare a instituției revocării ca sistem de control politic al hotărârilor Curții Constituționale și creează îndoieli legitime cu privire la imparțialitatea și independența judecătorilor, precum și a Curții Constituționale.

Pentru aceste considerente, apreciem că inițiativa legislativă aduce atingerea *principiului inamovibilității judecătorilor Curții Constituționale* prevăzută de art. 145 din Constituție, dar și *principiului separației și echilibrului puterilor în stat*, prevăzut de dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (4).

Totodată, atașăm prezentului punct de vedere opinia Consiliului Superior al Magistraturii transmisă prin adresa nr. 3/3393/2025.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ilie-Gavril BOLOJAN

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat Sorin-Mihai GRINDEANU
Președintele Camerei Deputaților

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 3/3993/2025 din data de 26.02.2025

Domnului Radu MARINESCU,
Ministrul Justiției

Stimate domnule ministru,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 3/12258/2025/28.02.2025, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare*, în vederea comunicării unui punct de vedere în raport de prevederile legislative care privesc activitatea autorității judecătorești, vă comunicăm că această propunere legislativă a fost analizată de Comisia nr. 1 – reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”, în ședință din data de 20 martie 2025.

Având în vedere solicitarea dumneavoastră, comisia de specialitate a Consiliului a constatat că dispoziții care au legătură cu activitatea autorității judecătorești se regăsesc la art. 1 pct. 1, 2, 3, 6 și 7 din propunerea legislativă.

1. Sub un prim aspect, reglementările de la art. 1 pct. 1 și 2 din propunerea legislativă urmăresc să statueze faptul: că dintre actele Curții Constituționale doar deciziile sunt general obligatorii, în timp ce hotărârile Curții Constituționale ar urma să poată fi atacate cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Din această perspectivă, Comisia a reținut că în conformitate cu art. 142 alin. (1) din Constituția României, republicată, „Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției.”

Concretizând această dispoziție de principiu, art. 146 din Legea fundamentală stabilește atribuțiile Curții Constituționale, după cum urmează:

„Art. 146 – Atribuții

Curtea Constituțională are următoarele atribuții:

Tel: (+40)11-311.62.02
Fax: (+40)11-311.63.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 1 din 7

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

a) se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, precum și, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;

b) se pronunță asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori;

c) se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori;

d) hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului;

e) soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii;

f) veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului;

g) constată existența împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României și comunică cele constatate Parlamentului și Guvernului;

h) dă aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României;

i) veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmă rezultatele acestuia;

j) verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni;

k) hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic;

l) îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții.”

De asemenea, art. 147 alin. (4) din Constituție prevede că „Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.”

În ceea ce privește hotărârile Curții Constituționale, în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. b din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea Constituțională pronunță „Hotărâri, în cazurile în care.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141E, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 2 din 7

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

- a) veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului;
- b) constată existența împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României și comunică cele constatate Parlamentului și Guvernului;
- c) veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmă rezultatele acestuia;
- d) verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni.

Dispozițiile constituționale prezentate anterior sunt definitorii din perspectiva concepției Legii fundamentale asupra rolului instanței de contencios constituțional în arhitectura juridică națională, Curtea Constituțională fiind autoritatea investită să verifice respectarea Legii fundamentale în situațiile prevăzute de Constituție și de legislația infraconstituțională.

În contextul normativ stabilit de legiuitorul constituant, Curtea Constituțională beneficiază de competență exclusivă în materia contenciosului constituțional, iar actele prin care aceasta își exercită rolul de garant al supremației Constituției nu pot fi cenzurate de instanțele judecătorești.

Pe aceste premise, orice reglementare care ar permite instanțelor judecătorești să exercite un control asupra actelor emise de Curtea Constituțională în exercitarea atribuțiilor sale de garant al supremației Constituției ar fi în mod vădit neconstituțională.

În același timp, distincția pe care propunerea legislativă urmărește să o realizeze între regimul juridic al deciziilor și cel al hotărârilor Curții Constituționale, în sensul în care doar deciziile ar fi general obligatorii, în timp ce hotărârile ar putea fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție, are un caracter artificial și nu ține seama de competența exclusivă recunoscută Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției.

Din această perspectivă, mențiunea privind caracterul general obligatoriu al *deciziilor Curții Constituționale*, cuprinsă în art. 147 alin. (4) din Constituție, nu poate fi interpretată limitativ, ci vizează toate actele cu caracter decizional adoptate de Curte în materia contenciosului constituțional și în celelalte materii vizate de Legea fundamentală. Împrejurarea că aceasta se referă în *terminis* doar la decizii și nu cuprinde vreo precizare referitoare la hotărâri nu poate constitui temeiul unei distincții care ar fi contrară art. 142 alin. (1), de vreme ce supremația Constituției este afirmată și garantată, în egală măsură, atât prin deciziile Curții Constituționale, privite *stricto sensu*, cât și prin hotărârile acesteia. În același timp, nici nu există vreo rațiune pentru o asemenea distincție între actele de decizie adoptate de instanța de contencios constituțional.

Prin urmare, nu pot fi primite reglementările propuse la art. 1 pct. 1 și 2 din propunerea legislativă întrucât acestea sunt contrare Legii fundamentale.

Tel: (+40)21-311.69 02
Fax: (+40)21-311.69 01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 3 din 7

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

În același context, Comisia a semnalat și faptul că la art. 1 pct. 4 se propune abrogarea art. 38 din Legea nr. 47/1992, care prevede următoarele:

„Art. 38 - Contestațiile cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, precum și cele cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală în condițiile legii se soluționează de Curtea Constituțională, cu votul majorității judecătorilor, în termenele prevăzute de legea pentru alegerea Președintelui României.”

În mod evident dispozițiile art. 146 lit. f) din Constituție, care abilitază Curtea Constituțională, iar nu o altă entitate, să vegheze la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României, impun menținerea competenței Curții Constituționale de a soluționa contestațiile prevăzute la art. 38 din Legea nr. 47/1992.

2. În ceea ce privește reglementarea de la art. 1 pct. 3 din propunerea legislativă, aceasta vizează modificarea art. 5 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, astfel încât Camera Deputaților, Senatul și Președintele României să numească judecătorii Curții Constituționale *„dintre persoanele care au fost recrutate de Comisia de verificare din cadrul ÎCCJ, formată din nouă judecători desemnați prin tragere la sorți, potrivit procedurii stabilită prin regulamentul de organizare și funcționare al acestei instituții.”*

Referitor la numirea judecătorilor Curții Constituționale, art. 142 alin. (3) din Constituție statuează că *„Trei judecători sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României”,* fără a fi prevăzută vreo procedură prealabilă de recrutare realizată la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție sau al altei autorități.

Procedura prealabilă de recrutare vizată de propunerea legislativă ar conduce la limitarea prerogativelor recunoscute de Legea fundamentală pentru Camera Deputaților, Senat și Președintele României, de vreme ce acestea ar trebui să aibă în vedere doar persoanele selectate de către comisia de verificare din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Or, Curtea Constituțională a statuat deja în considerentele Deciziei nr. 395/2019 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate privind Hotărârea Camerei Deputaților nr. 17/2019 pentru numirea unui judecător la Curtea Constituțională (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 502 din 21 iunie 2019) că *„Decizia de numire în funcția de demnitate publică aparține în exclusivitate titularilor prevăzuți de Constituție și implică o apreciere subiectivă, întemeiată pe informațiile care sunt evaluate în mod personal, de către fiecare deputat sau senator, prin coordonarea votului în cadrul deciziei colective a fiecărei Camere a Parlamentului, respectiv de către Președintele României, care manifestă o opțiune personală, în cadrul unei decizii individuale.*

Telefon: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 4 din 7

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

34. Odată adoptate aceste decizii, opțiunea fiecărui for decident este asumată în plan instituțional și politic, răspunderea pentru alegerea realizată fiind circumscrisă acestui cadru. O interpretare contrară ar însemna că, analizând condiția subiectivă a „înaltei competențe profesionale”, instanțele judecătorești, investite cu exercitarea controlului de legalitate a decretului Președintelui, sau Curtea Constituțională, investită cu controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului, s-ar substitui prerogativelor constituționale ale Președintelui României, ale Senatului sau ale Camerei Deputaților, după caz, în ceea ce privește numirea unor persoane în funcțiile de demnitate publică, decizia acestor autorități putând fi invalidată în urma efectuării unui control fundamental pe aprecieri în egală măsură subiective, de către un for judiciar care ar pronunța o hotărâre judecătorească întemeiată pe aceleași standarde relative, variabile și echivoce, ceea ce este în evidentă contradicție cu prevederile legale. A accepta o atare reză echivalează cu negarea atribuțiilor constituționale proprii ale celor două Camere ale Parlamentului, respectiv ale Președintelui României, care ar deveni atribuții comune/partajate cu Curtea Constituțională, respectiv instanțele judecătorești, ceea ce contravine prevederilor art. 1 alin. (4) din Constituție referitoare la principiul separației puterilor în stat, precum și dispozițiilor art. 1 din art. 15) care consacră principiul supremației Constituției. Prin urmare, în ceea ce privește îndeplinirea condiției „înaltei competențe profesionale”, nici instanțele judecătorești și nici Curtea Constituțională nu au vreo competență de control și cenzură.”

În aceste condiții, orice restrângere a prerogativelor de numire a judecătorilor Curții Constituționale, realizată inclusiv printr-o procedură prealabilă de selecție derulată de altă entitate decât titularii prevăzuți de Legea fundamentală, ar conduce la afectarea competenței exclusive recunoscute în această materie Camerei Deputaților, Senatului și Președintelui României și, prin urmare, ar reprezenta o încălcare a dispozițiilor art. 142 alin. (3) din Constituție.

3. La art. 1 pct. 6 se propune modificarea alineatului (1) al art. 66 din Legea nr. 47/1992, astfel încât judecătorii Curții Constituționale să nu poată fi „reținuți, arestați, percheziționați sau trimiși în judecata penală decât cu încuviințarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, la cererea Parlamentului României, formulată de către 50 deputați sau 25 senatori sau la cererea Avocatului Poporului”.

De asemenea, la pct. 7, se propune completarea aceluiași articol cu o nouă reglementare, în conformitate cu care „Mandatul de judecător al Curții Constituționale încetează prin revocarea judecătorilor din funcție, la cererea a două treimi din numărul total al senatorilor și deputaților.”

În analiza acestor propuneri trebuie avute în vedere dispozițiile art. 145 din Constituție, în conformitate cu care „Judecătorii Curții Constituționale sunt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe durata acestuia.”

Telefon: (+40)21-311.69.01
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 5 din 7

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Tocmai pentru a garanta independența judecătorilor Curții Constituționale în exercitarea mandatului lor, Legea fundamentală nu a prevăzut posibilitatea revocării acestora de către autoritățile care i-au numit. În aceste condiții, este lesne de înțeles că o astfel de posibilitate nu ar putea fi consacrată prin legislația infraconstituțională, orice act normativ care ar statua în acest sens fiind neconstituțional.

În plus, reglementarea de la pct. 7 al propunerii legislative este criticabilă și din perspectiva cerinței de claritate și predictibilitate care trebuie să caracterizeze cadrul normativ, întrucât nu menționează autoritatea care ar putea dispune revocarea, ci doar faptul că aceasta se face „la cererea a două treimi din numărul total al senatorilor și deputaților”.

Orice implicare a autorității legislative într-o procedură de revocare a judecătorilor Curții Constituționale, fie și numai prin formularea cererii de revocare, ar fi contrară Legii fundamentale care nu prevede o astfel de procedură.

Tot în relație cu independența judecătorilor Curții Constituționale trebuie privită și reglementarea în vigoare a art. 66 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu care *„Judecătorii Curții Constituționale nu pot fi reținuți, arestați, percheziționați sau trimiși în judecată penală decât cu încuviințarea plenului Curții Constituționale, la cererea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.”*

Această măsură de protecție reglementată pentru judecătorii Curții Constituționale are menirea de a evita expunerea la unele presiuni care ar putea fi nejustificate și ar constitui o amenințare la adresa independenței lor, iar abilitarea exclusivă a plenului Curții Constituționale să încuviințeze aceste măsuri constituie soluția optimă pentru garantarea acest principiu.

Propunerea de a trece această încuviințare în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție nu poate fi primită întrucât este contrară rolului constituțional al instanțelor judecătorești, care trebuie să înfăptuiască justiția, iar nu să acorde încuviințări prealabile pentru luarea vreuneia dintre măsurile în discuție. În concret, Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța competentă să dispună arestarea sau percheziționarea judecătorilor Curții Constituționale, să efectueze procedura camerei preliminare și judecata în cauzele privind infracțiunile săvârșite de aceștia, context în care nu ar putea să încuviințeze în prealabil măsurile la care se referă art. 66 alin. (1).

Pe de altă parte, reglementarea actuală este corespunzătoare și din perspectiva faptului că cererea de încuviințare trebuie formulată de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, întrucât măsurile vizate ar putea fi dispuse numai în cauze în care urmărirea penală este efectuată de acest parchet sau de una dintre direcțiile specializate din structura acestuia. Din această perspectivă, formularea cererii de către 50 deputați sau 25 senatori ori de către Avocatul Poporului nu poate avea nicio justificare.

Telefon: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.59.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 6 din 7

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție, republicată)

Având în vedere aspectele prezentate, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că propunerea legislativă nu poate fi adoptată întrucât este marcată de vicii de neconstituționalitate evidente.

Cu deosebită considerație,

Judecator Elena COSTACHE,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02

Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro

Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Număr de înregistrare în registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal 2359

Pagina 7 din 7